

APRIL 2022
REGION NORDJYLLAND

HØJSKOLEN – EN ALTERNATIV VEJ TIL ERHVERVSUDDANNELSE

SLUTEVALUERING

DEN EUROPÆISKE UNION
Den Europæiske Socialfond



DEN EUROPÆISKE UNION
Den Europæiske Fond
for Regionaludvikling



Vi investerer i din fremtid

COWI

APRILAPRIL 2022
REGION NORDJYLLAND

HØJSKOLEN – EN ALTERNATIV VEJ TIL ERHVERVSUDDANNELSE

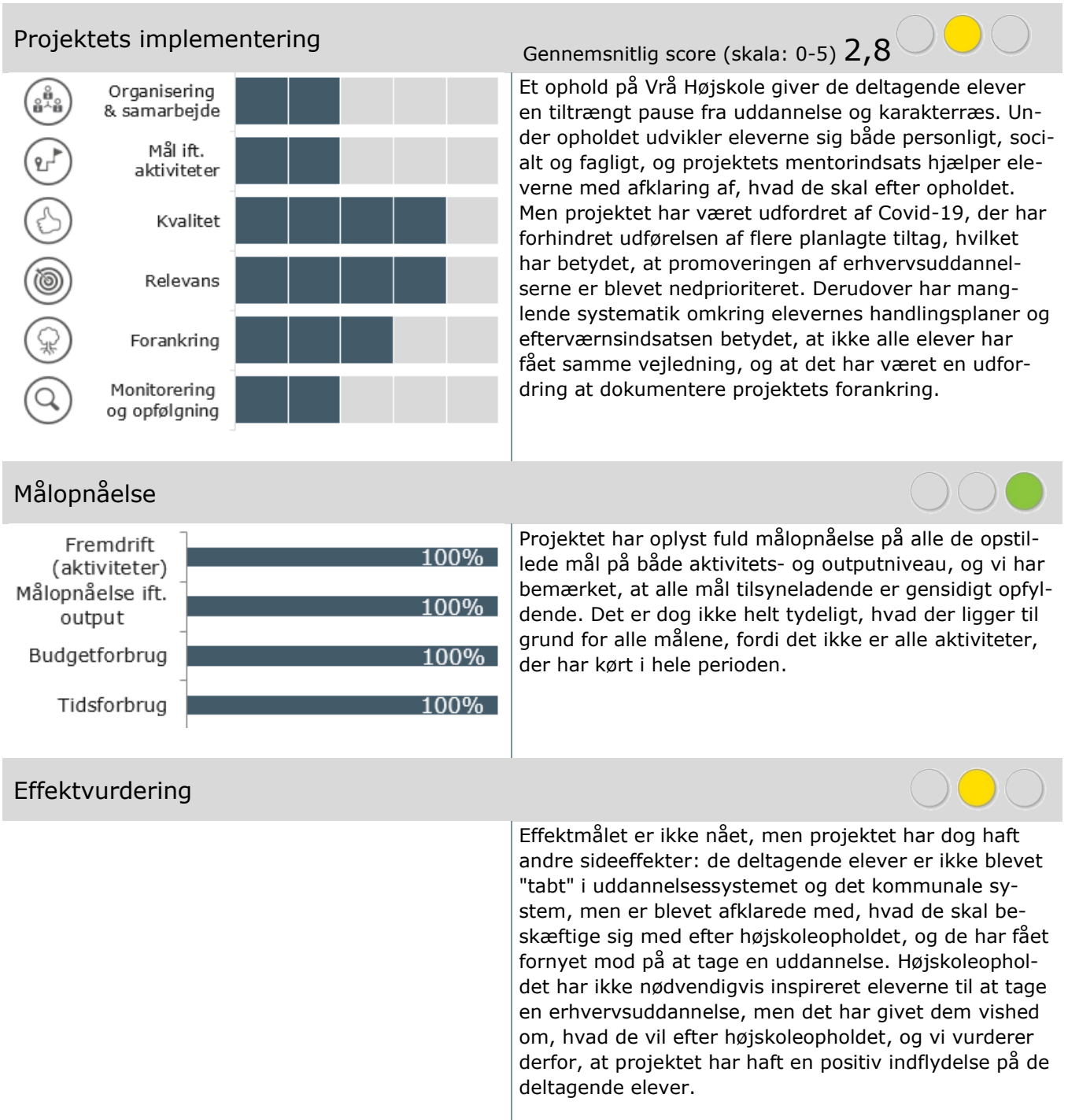
SLUTEVALUERING

PROJEKTNR.	A099230
DOKUMENTNR.	348.S
VERSION	1.0
UDGIVELSESDATO	22.04.2022
UDARBEJDET	RIAD
KONTROLLERET	MOBR
GODKENDT	MOBR

INDHOLD

1	Resumé: Højskolen – En alternativ vej til erhvervsuddannelse	1
2	Fakta om projektet	2
2.1	Projektets effektkæde	2
3	Overordnet status	3
4	Projektets implementering	5
5	Fremdrift og målopnåelse	8
5.1	Fremdrift ift. aktiviteter og milepæle	8
5.2	Målopnåelse i forhold til output	9
6	Effektvurdering	11
6.1	Forudsætninger for effektskabelse	11
6.2	Indsatsens effektmål	11
7	Anbefalinger og læring	13

1 Resumé: Højskolen – En alternativ vej til erhvervsuddannelse



2 Fakta om projektet

Dette afsnit indeholder en kort beskrivelse af projektets formål og baggrund samt en gengivelse af de vigtigste baggrundsoplysninger for projektet (tekstboks). Afsnittet afsluttes med en illustration af projektets 'effektkæde'.

Overordnet projektbeskrivelse

Det overordnede formål med socialfondsprojektet 'Højskolen - en alternativ vej til erhvervsuddannelse' har været at få flere unge mellem 17 og 25 år til at påbegynde og gennemføre en erhvervsuddannelse. Helt konkret har projektet i løbet af en periode på 3 år sigtet efter at optage 150 elever på et 20 ugers intensivt læringsforløb på Vrå Højskole rettet mod øget optagelse af elever på erhvervsskolerne. Projektet skal ses i lyset af, at Region Nordjylland sammen med resten af Danmark om få år vil komme til at mangle kvalificeret arbejdskraft inden for erhvervsuddannelser, og i den forbindelse er det første skridt, at flere gennemfører en erhvervsuddannelse, så virksomhedernes fremtidige adgang til den faglærte arbejdskraft øges.

I projektet forventes det, at 90 ud af de 150 elever, som gennemfører forløbet, vil søge optagelse på en erhvervsuddannelse, og de resterende vil komme videre ad anden vej – enten i en anden uddannelse eller i job.

Projektet har overordnet bestået af to indsatsler:

- En skræddersyet helhedsindsats i forhold til den enkelte unge, hvor de unge mødes der, hvor de er. Dette sker med udgangspunkt i højskolelivet.
- En massiv oplysningskampagne om erhvervsskolernes faglige og sociale miljø og om mulighederne på arbejdsmarkedet.

Vrå Højskole har været projektholder og gennemført projektet i samarbejde med kommunale aktører og repræsentanter fra erhvervsskoler.

Figur 1 Kort info om indsatsen

FAKTA-BOKS	
Tilskudsmodtager:	Vrå Højskole
Sagsbehandler:	Kasper Holden Ladefoged
Finansieringskilde:	Socialfonden (ESF)
Indsatsområde:	Erhvervsuddannelse for unge (ESF-4a)
Samlet budget:	DKK 10,1 mio.
Bevillingsperiode:	12.08.2018 – 28.02.2022

2.1 Projektets effektkæde

I dette afsnit beskrives hvilke effekter, det er hensigten at skabe med de bevilgede midler, samt hvordan disse effekter skal tilvejebringes. Effektkæden er udarbejdet på baggrund af projektansøgningen og efterfølgende tilrettet på baggrund af interviews med sagsbehandler og projektleder. Figuren nedenfor giver

således et overblik over indsatsens primære aktiviteter, output af disse samt de effekter, som indsatsen på længere sigt forventes at bidrage til.

Figur 2 Rationalet bag indsatsen illustreret via en effektkæde

Hovedaktiviteter	Output	Effekter
<ul style="list-style-type: none"> • Projektorganisering og kick-off for projektets aktører. • Kompetenceudvikling af undervisere. • Unge visiteres til et forløb på Vrå Højskole. • Unge deltager i gruppevejledning efter WATCH-modellen. • Skræddersyet indsats for den enkelte med base i højskolelivet. • Overgang fra erhvervsuddannelse og efterværn. • Følgeforskning. 	<ul style="list-style-type: none"> • Undervisere har fået en bedre forståelse for erhvervsuddannelserne og vejledning hertil. • Unge får væsentlig bedre indsigt i, hvilke muligheder en erhvervsuddannelse kan tilbyde. • Deltagere er bedre rustet både fagligt, socialt og personligt til at komme videre i uddannelse. • Flere unge fastholdes i at gennemføre grundforløb 2. • Alle deltagere er blevet sluset ud med en handlingsplan for fremtiden. • På baggrund af følgeforskning kan projektet dokumentere forløbets effekt på de unge og videndeling. • Følgeforskning løbende har givet input til praksis og gennemførelse af projektets aktiviteter. 	<ul style="list-style-type: none"> • Flere unge påbegynder og gennemfører en erhvervsuddannelse. • Flere udsatte unge i job eller uddannelse.

3 Overordnet status

Projektet er nu afsluttet, og projektet er nået i mål med alle de opsatte aktivitets- og outputmål og har i flere tilfælde realiseret et højere måltal end forventet.

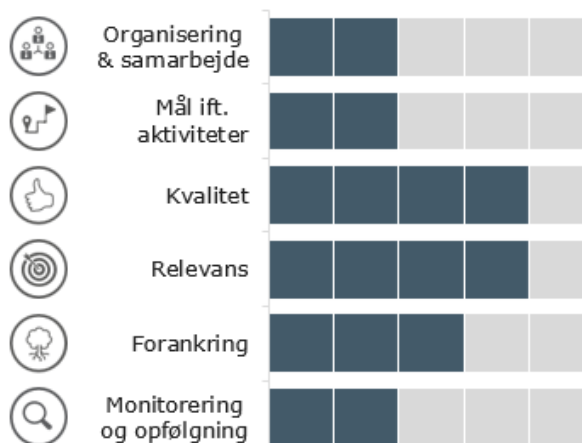
I forbindelse med evalueringen har det ikke været muligt at tale med tidligere projektmedarbejder på Vrå Højskole, som har været helt centrale nøglepersoner i gennemførelsen af projektet, fordi disse er gået på pension. Der kan derfor være detaljer omkring projektet, som er svære at dokumentere.

Opmærksomheden på erhvervsuddannelserne har været nedprioriteret i sidste halvdel af projektet. Det skyldes primært Covid-19: flere af eleverne har som følge af Covid-19 haft sociale udfordringer, som har overskygget deres indsats med at planlægge tiden efter højskoleopholdet, og det har ikke været muligt at gennemføre flere af de planlagte aktiviteter f.eks. besøg på erhvervsuddannelser. Som følge heraf har projektet haft udfordringer med at opnå de opstillede effektmål, og projektet er i den forbindelse blevet forlænget med et semester til d. 28. februar 2022. Også projektets organisering har været udfordret i sidste halvdel af perioden, og tilsammen har disse faktorer betydet, at projektet har fået en lavere scoring end i midtvejsevalueringen.

Projektet har til gengæld skabt nogle sideeffekter, og samlet set vurderer vi, at projektet har haft en positiv effekt for de deltagende elever. Målgruppen for projektet var unge, der var i risiko for at blive "tabt" i uddannelsessystemet. De deltagende elever er ifm. højskoleopholdet blevet afklarede med, hvad de gerne vil lave efter opholdet, og de har fået mod og genvunden lyst til at studere.

4 Projektets implementering

I dette afsnit præsenterer vi vores vurdering af projektets implementering ud fra seks faste evalueringsparametre. Figuren nedenfor giver et overblik over evalueringens konklusioner i forhold til de seks parametre.



Organisering og samarbejde

Der er et velfungerende samarbejde mellem projektholder og Frederikshavn Kommune, men ellers er projektorganisationen utydelig pga. manglende overlevering. Projektet ledes af Vrå Højskole (projektholder) og bygger på erfaringer fra et tidligere lignende projekt. Projektholder har arbejdet tæt sammen med en projekt- og udviklingskoordinator fra ungeindsatsen i Frederikshavn Kommune (Kommunen), som har visiteret unge til projektet. Her i slutevalueringen er det dog blevet tydeligt, at organiseringen af projektet er blevet svækket, fordi væsentlige partnere (erhvervsuddannelserne) har trukket sig fra projektet, og det er ikke tydeligt, hvilken rolle styre- og koordineringsgruppe har spillet i projektperioden. Kommunen har valgt at visitere unge til projektet, fordi det indeholder individuelle mentorforløb, hvor der arbejdes med at udvikle en handlingsplan for, hvad eleven skal efter opholdet. Udover ugentlige møder med en mentor, foretager fagpersonalet på højskolen også en mere uformel vejledning af eleverne igennem deres daglige kontakt. Det er dog få personer, der har stået for gennemførelsen af projektet, og projektets organisering har efter vores opfattelse været for skrøbelig.

Sammenhæng ml. aktiviteter og mål

Gennem højskoleopholdet bliver eleverne afklarede med, hvad de skal efterfølgende, men promovning af erhvervsuddannelserne er blevet nedprioriteret. Flere af projektets aktiviteter er blevet nedprioriteret – primært pga. Covid-19. Midtvejsevalueringen lagde vægt på, at projektet i sidste halvdel af projektperioden burde have større fokus på fremme af erhvervsuddannelserne, men dette er tværtimod blevet nedprioriteret, fordi 1) eleverne har været hjemsendt pga. Covid-19, 2) pandemien har haft stor indflydelse på de unges psykiske velvære, hvilket har betydet, at de unge ikke har haft svært ved at orientere sig ift. fremtiden, og 3) erhvervsuddannelserne ikke har ønsket at modtage besøg, mange aktiviteter er blevet aflyst, og det er ikke lykkedes projektholder at finde erstatninger eller alternative aktiviteter. Projektholder har i sidste halvdel af projektet fokuseret på at få eleverne til at få det bedre, men

har samtidig mistet opmærksomheden på formålet med projektet. Projektholder har forsøgt at udbyde praktiske og erhvervsrettede fag f.eks. pedelmedhjælperkursus, men tilslutningen til disse fag har været lav. Udfordringerne vedrørende erhvervsuddannelserne svarer til dem, vi ser i lignende projekter, der gennemføres af erhvervsskolerne selv. Også gruppevejledning efter WATCH-modellen har været nedprioriteret og er sidst udbudt i efteråret 2020. De seneste elever har således ikke fået gruppevejledningen tilbudt. Følgeforskning har været en af hovedaktiviteterne, og følgeforskerrapporten beskriver de unges udbytte af højskoleopholdet, og hvordan det på flere måder har gavnet dem. Dog er opmærksomheden på erhvervsuddannelserne også her nedprioriteret.

Projektholder, Kommunen og følgeforskeren fremhæver, at et ophold på Vrå Højskole i høj grad hjælper de unge til at blive "livsduelige", dvs. at de på ny lærer at lære og opnår glæde ved læring, og at de får et "åndehul" og tid til fordøjelse, hvor der ikke er fokus på præstation og karakterer. Mentorindsatsen har fokus på uddannelsesfremme, eleverne bliver afklarede med, hvad de skal efter højskoleopholdet, og kun få elever vender tilbage til det kommunale system. For projektholder, Kommune og følgeforsker er opholdet derfor en succes, på trods af at erhvervsuddannelserne ikke har været prioriteret højere. Dog bemærker projektholder, at handlingsplanerne for fremtiden ikke har været en formaliseret indsats for alle elever som planlagt, og at planerne ikke har været nedskrevet. På trods af at erhvervsuddannelserne har været nedprioriteret, vurderer vi, at projektet har skabt positive sideeffekter for både den enkelte deltager og for samfundet. Dog vil vi fremhæve, at større systematik i gennemførelsen kunnet have gavnet projektet (se læringspunkt 4).

Kvalitet,
målgruppens
oplevelse



Højskoleopholdet har ikke nødvendigvis inspireret eleverne til at tage en erhvervsuddannelse, men det har givet dem vished om, hvad de vil efter højskoleopholdet. Ingen af de interviewede elever har planer om at tage en erhvervsuddannelse, og flere af dem ønsker stadig at søge ind på den uddannelse, de havde i tankerne før højskoleopholdet. Alligevel har højskoleopholdet haft stor betydning for dem både personligt, socialt og fagligt, fordi de har fået større vished om, hvad de gerne vil, og fordi det har givet dem en tiltrængt pause, hvor de har kunnet stå af karaktærræset, haft tid til fordøjelse, og genfundet lysten til at uddanne sig. Eleverne fremhæver særligt det sociale fællesskab på skolen som givende, fordi de har været sammen med andre unge, som ikke ligner dem selv, og på den baggrund er blevet bedre til at begå sig socialt, og nogle er blevet inspireret til at gå andre veje end først planlagt. Eleverne har gennem højskoleopholdet og særligt samtaler med en mentor fået afklaret, hvad de gerne vil fremover ift. uddannelse og karriere; hvad der skal være en hobby, og hvad der kan være en levevej – og nogle er tilmed blevet afklarede med, hvor de vil bo, f.eks. at de gerne vil blive i Jylland eller gerne vil bo uden for byerne.

Relevans,
målgruppens
oplevelse



Et højskoleophold er, hvad eleverne har haft brug for, men målgruppen har været svær at påvirke ift. at tage en erhvervsuddannelse. De interviewede elever oplever Vrå Højskole som et sted, der modsat andre skoler og uddannelsesinstitutioner er "nede på jorden", velkommende og ikke intimiderende, og at det har været afgørende faktorer i valget af højskole. Og netop dette favnende miljø er, hvad eleverne har haft brug for: et semester

drevet af lyst og ikke karakterer. Formålet med projektet har været at få flere unge til at vælge en erhvervsuddannelse, men flere af eleverne i projektet har ikke været interesserede i erhvervsuddannelserne, men har i stedet haft en klar ide om, at de ville på universitetet eller andre uddannelser. I de tilfælde har det været svært for projektholder at påvirke elevernes valg, og en justering af målgruppen kunne derfor have gavnnet projektet (se læringspunkt 3).

Forankring af output



Projektet har haft indflydelse på elevernes planer efter endt højskoleophold, men det er svært at dokumentere pga. manglende formalisering af efterværnsindsatsen. Som tidligere beskrevet har projektet haft en stor indflydelse på de deltagende elevers planer efter endt højskoleophold. Flere elever er efter opholdet taget ud at rejse, fordi det nu i højere grad er muligt end tidligere pga. Covid-19, og nogle elever har haft lyst til at arbejde, inden de starter på en uddannelse. Projektholder vurderer derfor, at nogle af disse elever muligvis vil tage en erhvervsuddannelse senere, og at der derfor kan gå længere tid, inden den fulde effekt af projektet vil kunne ses. Det planlagte efterværn er dog ikke en formaliseret indsats. Projektholder fortæller, at de unge har mulighed for at henvende sig til højskolen efter endt ophold, hvis de har brug for vejledning, men Vrå Højskole har ikke foretaget en reel og systematiseret efterværnsindsats, og højskolen fører ikke opfølgning med, hvad tidligere elever foretager sig, eller om de har haft en vellykket overgang til uddannelses- og arbejdsliv. Det har derfor været en vanskelig opgave for projektholder at finde oplysninger om de tidligere elever og dermed at dokumentere effekten af projektet. Også her slår den snævre organisering igennem, og en bredere og mere systematiseret organisering og efterværn kunne have afhjulpet dette (se læringspunkt 2).

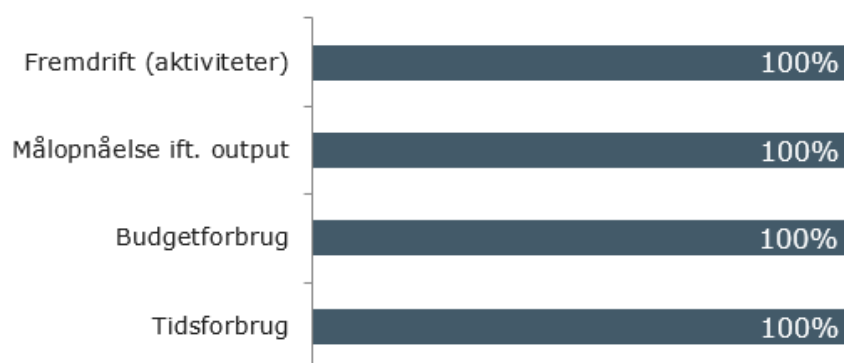
Monitorering og opfølgning



Projektet har haft en lav grad af risikostyring, og der mangler systematik omkring elevernes handlingsplaner. Som tidligere beskrevet har Covid-19 forhindret, at nogle af projektets aktiviteter kunne gennemføres, og det stærke rationale bag projektet har ikke har kunnet efterleves i praksis. Selvom Covid-19-situationen har været uforudsigelig, har projektet i lav grad formået at tilpasse sig den nye situation og fundet alternative løsninger på udfordringerne. Mentorer og faglærere på højskolen har løbende dialog med eleverne i projektet og vurderer deres behov for støtte og vejledning. Det er et krav fra Kommunen, at der ifm. højskoleopholdet udarbejdes en plan for højskoleopholdet, og Kommunen gennemfører desuden selv opfølgningssamtaler med de elever, den har visiteret til projektet. I midtvejsevalueringen gjorde vi opmærksom på, at ambitionsniveauet for hver enkelt elevs udbytte med højskoleopholdet kunne hæves og tydeligt formuleres i en plan. De elever, som er visiteret af Kommunen, har fået formuleret forventninger til udbyttet af opholdet i en plan, men det har de resterende elever ikke nødvendigvis. Kommunen har i midtvejsevalueringen givet udtryk for, at planerne ikke altid er blevet fulgt, og nogle elever giver udtryk for, at de ikke har modtaget formel vejledning eller ikke ved, hvem deres mentor er. Projektholder erkender, at der har manglet systematik omkring elevernes handlingsplaner. Vi mener derfor fortsat, at nedskrevne planer kunne øge dokumentationsgraden af projektet og være et nyttigt redskab for eleverne i deres forberedelse til uddannelse eller arbejdsliv efter endt højskoleophold og understøtte overgangen hertil (se læringspunkt 4).

5 Fremdrift og målopnåelse

Afsnittet indeholder en kort fremstilling af status for projektets fremdrift i forhold til henholdsvis aktiviteter/milepæle og outputmål på evalueringstidspunktet. Nedenstående figur præsenterer den overordnede status på projektets fremdrift via fire overordnede indikatorer: fremdrift ift. aktiviteter, tid og budgetforbrug (afsnit 5.1) samt målopnåelse ift. outputmål (afsnit 5.2).



5.1 Fremdrift ift. aktiviteter og milepæle

Afsnittet beskriver kort projektets overordnede fremdrift i forhold til de aktiviteter og/eller milepæle, som er opsat for projektet.

Status på evalueringstidspunktet er, at 100 % af de opstillede aktivitetsmål er nået, beregnet som et simpelt gennemsnit. Status på opnåelsen af aktivitetsmålene fremgår af tabellen nedenfor.

Figur 3 Status ift. de opstillede aktivitetsmål på evalueringstidspunktet

Aktivitetsmål	Mål i projektperioden	Status	Målopnåelse i procent
A1: Projektorganisering og kick-off for projektets aktører	1	1	100 %
A2: Kompetenceudviklingskursus for projektets medarbejdere	4	4	100 %
A3: Visitation, introduktion til projektet og til læringsmiljøet på Vrå Højskole	150	155	+100 %
A4: Gruppevejledning efter WATCH-modellen	150	155	+100 %
A5: Fokus på erhvervsuddannelse og typer af faglært arbejde	150	155	+100 %
A6: Skræddersyet helhedsindsats for den enkelte med base i højskolelivet	150	155	+100 %
A7: Overgang til erhvervsuddannelse/videre aktivitet	150	155	+100 %
A8: Følgeforskning og perspektivering/dokumentation af projektets resultater	1	1	100 %

Alle mål er tilsyneladende gensidigt opfyldende, og projektet har på evalueringstidspunktet indfriet samtlige aktivitetsmål og har tilmed haft lidt flere elever gennem projektet end planlagt.

Vi vil henlede opmærksomheden på aktivitetsmål 4, hvor projektets elever er blevet tilbudt gruppevejledning. Projektleder fortæller, at gruppevejledningen har ikke været tilbudt siden efteråret 2020, og de seneste elever i projektet er derfor ikke blevet tilbudt denne aktivitet. Ligeledes var det planen, at eleverne ifm. aktivitetsmål 5 ville blive tilbudt virksomhedsbesøg og besøg på erhvervsuddannelser i samarbejde med EUC Nord og SOSU Nord, men ifølge projektholder har dette samarbejde og aktiviteter ikke været mulige i anden halvdel af projektet. Eleverne er i stedet blevet informeret om erhvervsuddannelser ifm. mentorvejledningen. Derudover var det ambitionen med aktivitetsmål 7, at "Vrå Højskole tager initiativ til denne opfølgning, der skal modvirke frafald. Samtidig kan eleverne henvende sig, hvis der viser sig udfordringer, så basen på Vrå Højskole kan benyttes et halvt år efter påbegyndt erhvervsuddannelse." Ifølge projektholder er det anden halvdel af denne aktivitet, der er blevet praktiseret, dvs. at tidligere elever kan henvende sig til højskolen, men højskolen har ikke selv taget initiativ til at følge op på eleverne.

Budget- og tidsforbrug

Nedenfor præsenteres projektets budget- og tidsforbrug på evalueringstidspunktet.

Figur 4 Budget- og tidsforbrug på evalueringstidspunktet

	Total budget	Forbrug d.d.	Procentvist forbrug
Budgetforbrug (mio. DKK)	10,1	10,6	+100 %
Tidsforbrug (måneder)	42	42	100 %

Budgettet er udelukkende blevet brugt på lønninger til underviserne, og som det fremgår af ovenstående tabel, har projektet aktuelt et overforbrug af midler, som skyldes uklarheder om, hvilke elever der kunne tælles med i projektet. Nogle elever har valgt at tage flere semestre på højskolen (særligt i kraft af Covid-19); en elev, som har taget flere semestre, er blevet opgjort som en enkelt elev i måltallene, men der er stadig blevet brugt lærerressourcer på eleven det/de følgende semestre. Derfor har projektet haft merudgifter, og projektholder hæfter selv for overforbruget.

5.2 Målopnåelse i forhold til output

Afsnittet beskriver kort status i forhold til de outputmål, som er opsat for projektet.

På evalueringstidspunktet er 100 % af de opstillede outputmål nået, beregnet som et simpelt gennemsnit. Status for de enkelte målsætninger er gengivet i tabellen nedenfor.

Figur 5 Status ift. de opstillede outputmål på evalueringstidspunktet

	Målsætning	Status på evaluerings- tidspunktet	Procentvis målopnåelse
B1: Antal deltagere	150	155	+100 %

Projektet har haft lidt flere elever gennem forløbet end planlagt. Projektets deltagere skal, jf. projektbeskrivelsen, optages på en erhvervsuddannelse, og projektet har derfor ikke fokus på at opgøre antallet af afsluttede erhvervsuddannelser og dermed heller ikke praktikpladser.

6 Effektvurdering

I dette afsnit præsenterer vi evaluators samlede vurdering af mulighederne for, at indsatsen vil skabe de ønskede effekter eller for at nå specifikke effektmål. I den samlede vurdering indgår evaluators vurdering af bevillingsmodtagers arbejde med – i forbindelse med implementering af indsatsen – at sikre den størst mulige realisering af indsatsens effektpotentiale.

Om spørgeskemaet

I forbindelse med evalueringen blev der via projektholder udsendt et elektronisk spørgeskema til deltagerne i indsatsen. Fordi projektholder ikke har kontakt til tidligere elever, har det kun været muligt at sende spørgeskemaet til elever, der har deltaget i projektet, og som stadig går på højskolen, fordi de har valgt at tage et ekstra semester. Der er kommet fire besvarelser på spørgeskemaet, og vi vurderer derfor, at det er for lille et grundlag til, at vi kan bruge det. Effektvurderingen baseres derfor udelukkende på interviews og følgeforskerrapporten.

6.1 Forudsætninger for effektskabelse

Indsatsens potenti-
ale for effekter

Det er ikke muligt på evalueringstidspunktet præcist at opgøre de effekter, som indsatsen vil skabe efter bevillingsperioden. For alligevel at give et billede af indsatsens *potentiale* for effektskabelse, som er mere retvisende og præcist end outputindikatorerne alene kan vise, præsenterer vi i dette afsnit, hvordan indsatsen konkret har bidraget for at styrke deltagernes *forudsætninger* for at omsætte deres udbytte af indsatsen til de ønskede effekter.

Det er en forudsætning for effektskabelse, at eleverne har mod på at starte på en uddannelse. Af det spørgeskema, som blev udsendt ifm. midtvejsevalueringen, fremgik det, at 49 % af de elever, som havde besvaret spørgeskemaet, havde mod på at starte på en uddannelse. 34 % var afklarede om, hvilken uddannelse, de ville søge ind på, og 14 % havde fået mere lyst til at søge ind på en erhvervsuddannelse. Vurderingen var dengang, at det lave antal elever, der havde lyst til at søge ind på en erhvervsuddannelse, skyldtes, at eleverne ikke i tilstrækkelig grad var blevet præsenteret for konkrete erhvervsuddannelser gennem deres ophold. Dette er ikke blevet styrket i sidste halvdel af projektperioden. Projektet har dog vist, at en del unge (60) har haft lyst til at søge ind på en erhvervsuddannelse efter et ophold på Vrå Højskole.

6.2 Indsatsens effektmål

Tabellen nedenfor viser fremdriften mod effektmålene for indsatsen.

Figur 6 Status ift. de opstillede effektmål på evalueringstidspunktet

	Målsætning i projektperioden	Målsætning efter projektperioden	Status	Procentvis målopnåelse
C1: Antal deltagere, der er i gang med en erhvervsuddannelse umiddelbart efter deltagelsen	90	0	60	67 %
C2: Antal deltagere, der opnår formelle færdigheder umiddelbart efter deltagelsen	0	0		-

Note: - angiver, at projektholdet endnu ikke er begyndt at samle data ind på denne indikator.

Undervejs i projektet har det været uklart, hvorvidt elever, der begyndte en professionsbachelor, kunne tælles med i effektmålet. Professionsbacheloruddannelser ligger dog uden for projektets rammer, og elever, der har valgt disse uddannelser, er derfor ikke talt med her. Projektholder har ikke systematiseret opfølgning med tidligere elever, men har gennem efterfølgende kontakt, Facebook m.m. fundet ud af, at 70 elever er påbegyndt en videregående uddannelse, og 11 elever har valgt at tage på rejse til udlandet. Der er et mørketal på 20 elever, som projektholder ikke har kunnet finde oplysninger om, hvad foretager sig efter endt højskoleophold. Blandt de 20 elever er der muligvis nogle, som har valgt eller vil vælge at starte på en erhvervsuddannelse. Det samme gælder de 11 elever, der er på udlandsrejse.

Kommunen betragter projektet som en succes, fordi de unge ikke kommer tilbage og bliver en del af det kommunale system efter et eller flere semestre på Vrå Højskole. Det er kun sket for to ud af de 54 unge, som Kommunen har visiteret til projektet. Både projektholder, Kommune, følgeforsker og interviewede elever fortæller, at Vrå Højskole har haft en positiv indflydelse på eleverne, fordi de er blevet afklarede med deres valg efter højskoleopholdet gennem den vejledning, de har fået der – enten gennem mentorsamtaler eller mere uformel sparring med faglærere. En del af de deltagende elever har dog været svære at påvirke til at tage en erhvervsuddannelse, og de har i stedet valgt anden uddannelse, arbejde eller rejse efter højskoleopholdet, men også her har Vrå Højskole været behjælpelig med afklaring af elevernes fremtidsplaner. På trods af at effektmålet ikke er nået, skal Vrå Højskole have ros for sin tilgang og håndtering af eleverne. Sammenlignet med andre socialfondsprojekter under samme akse er det lykkedes projektet at skabe en relativ stor interesse for erhvervsuddannelserne, og vi vurderer derfor, at projektet har skabt potentiale for effektskabelse, om end det endelig effektmål ikke er opnået.

7 anbefalinger og læring

Her præsenterer vi de vigtigste anbefalinger¹ og læringspunkter, som evaluator vil pege på med baggrund i evalueringen. Punkterne er ikke i prioriteret rækkefølge.

Læringspunkt 1

Opmærksomheden på at øge elevernes kendskab til erhvervsuddannelserne bør prioriteres højere, men uden at gå på kompromis med de øvrige værdiskabende aktiviteter. Som ved midtvejsevalueringen oplever både elever, projektholder og partnere, at højskoleopholdet i høj grad er medvirkende til at styrke elevernes kompetencer, som er afgørende for at de bedre kan indgå i uddannelsessystemet og i samfundet i sin helhed. Ifm. midtvejsevalueringen gav partnerne udtryk for, at de ikke har kendskab til lignende indsatser, der i samme grad formår at rykke eleverne. Alligevel har projektet ikke opnået sit effektivitetsmål, og fokuset på erhvervsuddannelserne har været yderligere nedprioriteret i sidste halvdel af projektet. Vi ser derfor stadig et potentiale for at have større fokus på kendskabet til erhvervsuddannelserne og de jobs og arbejdspladser, som erhvervsuddannelserne giver adgang til. Samtidig er det vigtigt at understrege, at vi med dette læringspunkt ikke mener, at projektet og højskoleopholdet skal gå på kompromis med den personlige og sociale udvikling og vejledning af eleverne, som er særligt for højskolen, og som har vist sig at være effektivt ift. at skabe afklaring om fremtiden overordnet set.

Læringspunkt 2

Projektet kan forankres yderligere ved at involvere faglærere og øvrigt personale. Få medarbejdere på Vrå Højskole har stået for gennemførelsen af projektet, og eftersom disse medarbejdere er gået på pension, er der erfaringer, som ikke er blevet overført til det øvrige personale. Det betyder, at der er en lav grad af forankring af projektet i organisationen, og at der er læring fra projektet, som ikke vil kunne indgå i lignende projekter i fremtiden. For at sikre forankring af fremtidige projekter er der derfor potentiale for at inddrage flere personer fra medarbejderstaben i projektet. På den måde kan der opbygges en stærkere projektorganisering, og faglærere og øvrigt personale kan også i deres mere eller mindre formelle samtaler med eleverne rådgive dem om mulighederne i erhvervsuddannelserne.

Læringspunkt 3

Der er potentiale for at skabe større effekt ved at justere målgruppen. Mange af de elever, som har deltaget i projektet, har allerede taget en gymnasial uddannelse, eller også har de været i gang med en gymnasial eller anden uddannelse men er droppet ud. Derudover er der flere af de deltagende elever, som ikke har familie, venner og/eller netværk, som har taget en erhvervsuddannelse, og erhvervsuddannelserne ligger dem derfor fjernt – dertil kommer, at flere af eleverne forud for deres deltagelse har haft en klar ide om, at de gerne ville tage en universitetsuddannelse efter højskoleopholdet. Disse elever har været svære at påvirke til at tage en erhvervsuddannelse – og ville sandsynligvis også være det, selvom fokuset på erhvervsuddannelserne havde været større. Målgruppen for projektet har derfor været en smule skæv ift. projektets formål.

¹ Anbefalinger formidles kun i forbindelse med midtvejsevalueringer.

Ifølge projektholder og følgeforsker udbyder Vrå Højskole kreative kurser i f.eks. keramik og design, som mere naturligt lægger op til uddannelser på professionshøjskoler og i mindre grad kan overføres til de erhvervsuddannelser, der har størst behov for flere elever f.eks. smede- og mureruddannelserne – og selvom højskolen har udbudt nogle erhvervsrettede fag f.eks. pedelmedhjælper- og køkkenassistentkursus, har der været lav tilslutning til disse fag. Et læringspunkt fra dette projekt er derfor, at det er afgørende for projektets effektivitet, at der er sammenhæng mellem målgruppen, de fag der udbydes og den effekt, man ønsker at skabe med projektet.

Læringspunkt 4

En grundigere planlægning og opfølgning kan styrke projektet og sikre forankring. Mentorerne har i deres samtaler med de deltagende elever talt om mulighederne efter højskoleopholdet og arbejdet med at forberede eleverne til uddannelse. Men det er ikke alle de deltagende elever, der husker at have fået decideret vejledning, og de planer, der er blevet lagt, er ikke nedskrevet. Det lader derfor til, at der har manglet systematik i vejledningen, og det samme gælder opfølgning og efterværn. Ligesom i midtvejsevalueringen ser vi et potentiale for at skabe en mere sammenhængende indsats for de unge, hvor det gøres tydeligt for eleverne, hvem der er deres mentor, hvad mentorsamtalerne kan bruges til, og at der lægges en skriftlig plan med løbende opfølgning. Som vi også fremhævede i midtvejsevalueringen, er det vigtigt, at planlægningen ikke bliver så detailstyret, at eleverne ikke kan få det ønskede frirum på højskolen. Det handler derimod om at øge dokumentationsgraden over for både kommuner, bevillingsgiver og elev, og samtidig kan en større systematik være med til at sikre, at de deltagende elever får det udbytte og den effekt, som projektet tilstræber.

Bilag A Sådan scorer vi

Overordnet

Alle scorer er udtryk for evaluators helhedsvurdering. Vurderingen er baseret på alle indsamlede data, herunder interviews med projekthold, sagsbehandler, partnere og deltagere samt evt. spørgeskemadata og statusrapporter m.v. I tilfælde med større usikkerhed i datagrundlaget foretager vi typisk et konservativt skøn.

1. Implementering (afsnit 4)

Projektets implementering vurderes på seks vurderingsparametre med en score fra 1-5, hvilket er præsenteret grafisk i rapportens kapitel 4. Den samlede implementeringsscore er baseret på gennemsnittet af de individuelle scorer for de seks parametre.

	Tildeling af scorer for hvert af de seks vurderingsparametre	Samlet implementeringsscore	Trafiklys
Score	Betydning	Gennemsnit	Trafiklys
5	Implementeringen er nyskabende og en inspiration for andre.	3,5 - 5,0	● [GRØN]
4	Implementeringen er meget tilfredsstillende. Få forbedringspotentialer.		
3	Implementeringen er tilfredsstillende. Visse forbedringspotentialer.	2,6 - 3,4	● [GUL]
2	Implementeringen er utilfredsstillende. Store forbedringspotentialer.	1,0 - 2,5	● [RØD]
1	Implementeringen er meget kritisabel.		

2. Målopnåelse (afsnit 5)

Vurderingen af projektets målopnåelse er primært baseret på fremdrift ift. outputmål og sekundært fremdrift ift. aktivitetsmål. Scoren tildeles på baggrund af en helhedsvurdering af projektets målopnåelse, men med udgangspunkt i projektets kvantitative målopnåelse på evalueringstidspunktet. Nedenstående tabel over sammenhæng mellem målopnåelse og trafiklysscore er vejledende.

Trafiklys	Betydning	Slutevaluering	Midtvejs-evaluering
● [GRØN]	Målopnåelsen er som ønsket eller bedre.	95 % +	45 % +
● [GRØN]	Målopnåelsen er lidt under det ønskede niveau.	81 – 90 %	35 - 44 %
● [GUL]	Målopnåelsen er noget under det ønskede niveau.	65 – 80 %	25 - 34 %
● [RØD]	Målopnåelsen er meget under det ønskede niveau.	20 – 64 %	15 - 24 %
● [RØD]	Målopnåelsen er ikkeeksisterende eller tæt på.	0 – 19 %	0 – 14 %

3. Effektvurdering (afsnit 3)

På baggrund af dataindsamlingen (interviews og spørgeskema) fastlægger evaluator en samlet vurdering af muligheden for at realisere det forventede effektpotentiale.

Trafiklys	Betydning
● [GRØN]	Det er tilstrækkeligt sandsynliggjort, at projektet vil kunne realisere de forventede effekter.
● [GUL]	Det er ikke i tilstrækkelig grad sandsynliggjort, at projektet når sine effektmål. Evaluator vurderer dog, at projektet vil realisere mindst halvdelen af de forventede effekter.
● [RØD]	Projektet vurderes ikke at realisere en tilfredsstillende andel af de forventede effekter.